

TIEDOTE

Puolet suomalaisista muuttaisi presidentin valta-asemaa – diktatuurille ei kannatusta

Puolet suomalaisista on tavalla tai toisella valmiita muuttamaan presidentin asemaa ja valtaa maamme poliittisessa järjestelmässä. Kaksi viidestä (33 %+5 %) lisääisi presidentin valtaa ja yksi kymmenestä (11 %) supistaisi sitä entisestään, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kansalaistutkimuksesta. Diktatuuria kannattaa vain yksi sadasta (1 %).

Suomalaiset kannattavat pääasiassa kahta vaihtoehtoa. Eniten kannatusta saa nykyisen kaltainen parlamentaarinen järjestelmä, jossa presidentillä on käytännössä valtaa vain harvassa asiassa, kuten ulkopolitiikassa (38 %). Suomessa siirryttiin vuonna 2000 puolipresidenttijohtoisesta järjestelmästä nykyiseen parlamentarismiin ja kavennettiin presidentin valtaoikeuksia. Kolmannes (33 %) palaisi vanhaan puolipresidenttijohtoiseen järjestelmään, jossa valta on jaettu presidentin ja pääministerijohtoisien hallituksen kesken.

Kymmenesosa (11 %) kansalaisista olisi valmiita supistamaan edelleen presidentin valtaoikeuksia ja haluaisi siirtyä järjestelmään, jossa presidentillä ei ole valtaa ja asema on lähinnä symbolinen ja edustuksellinen. Vielä pienempi osa (5 %) olisi halukas siirtymään USA:n kaltaiseen presidenttijohtoiseen järjestelmään, jossa presidentti käyttää suurta valtaa, eikä presidentin johtaman hallituksen tarvitse nauttia kansan valitseman edustuslaitoksen luottamusta.

Juuri kukaan (1 %) ei maassamme kannata yksinvaltaista järjestelmää, jossa kaikki valta on maan johtajalla. Keskimääräistä hieman enemmän yksinvaltaisen järjestelmän kannatusta oli perussuomalaisten (3 %), alle 20 000 euroa kuukaudessa ansaitsevien (3 %) ja opiskelijoiden (3 %) keskuudessa.

Perussuomalaiset ja vasemmistoliitto edustavat ääripäitä

Puoluetaustan mukaan vihreiden keskuudesta on eniten nykyiseen järjestelmään tyytyväisiä (52 %). Myös keskustan äänestäjistä lähes joka toinen (45 %) kannattaa nykyistä järjestelmää, jossa presidentillä on käytännössä valtaa vain harvassa asiassa, kuten ulkopolitiikassa. Kokoomuksen tukijoista kaksi viidestä (39 %) palaisi puolipresidenttijohtoiseen järjestelmään. Vasemmistoliiton kannattajien keskuudessa on eniten niitä (32 %), jotka muuttaisivat presidentin aseman symboliseksi. Perussuomalaisten tukijat edustavat toista ääripäätä. Heistä valtaosa lisääisi presidentin valtaoikeuksia.

Ikätekijä näyttäytyy siten, että presidentin vallan karsinta nykyisestääänkin lisääntyy nuorimman ikäluokan suuntaan. Kuitenkin kaikkein nuorimmistakin vain kuudesosa (17 %) olisi muutamassa presidentin aseman lähinnä symboliseksi ja edustukselliseksi.

Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksessa tiedusteltiin kansalaisten mielipidettä valtion päämiehen asemasta Suomessa. Kysymys vastausvaihtoehtoineen kuului seuraavasti: ”Pääosassa tasavalloista valtionpää on presidentti ja monarkioissa monarkki. Osalla valtionpäämiehistä ei ole juurikaan poliittista valtaa, jolloin ylin vallankäyttäjä on useimmiten pääministeri tai vastaava. Osalla valtion päämiehistä on puolestaan merkittävästi valtaa maan asioihin. Minkälainen järjestelmä seuraavista Suomessa tulisi olla?”

1 Parlamentaarinen järjestelmä (kansan valitsema edustuslaitos, jonka luottamusta hallitus nauttii), jossa presidentillä ei ole valtaa ja asema on lähinnä symbolinen ja edustuksellinen

2 Parlamentaarinen järjestelmä, jossa presidentillä on käytännössä valtaa vain harvassa asiassa, kuten ulkopoliitikassa

3 Puolipresidenttijohtoinen järjestelmä, jossa valta on jaettu presidentin ja pääministerijohtoisen hallituksen kesken

4 Presidenttijohtoinen järjestelmä, jossa presidentti käyttää suurta valtaa (presidentin johtaman hallituksen ei tarvitse nauttia kansan valitseman edustuslaitoksen luottamusta)

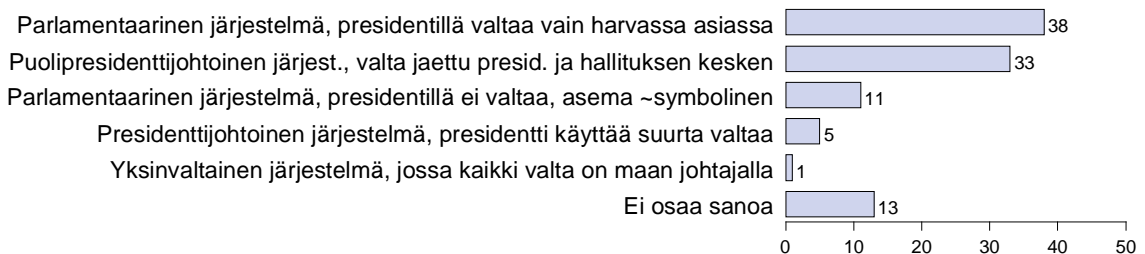
5 Yksinvaltainen järjestelmä (absoluuttinen monarkia, diktatuuri) tai yksipuoluejärjestelmä, jossa kaikki valta on maan johtajalla

6 En osaa sanoa

KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.–5.12.2017. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1 016. Vastajat edustavat maamme 18 - 75 vuotta täyttäneitä väestöstä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 040 057 0087.

Kuvio 9. MINKÄLAINEN POLIITTINEN JÄRJESTELMÄ SUOMESSA TULISI OLLA VALTIONPÄÄMIEHEN ASEMAN OSALTA (vastausvaihtoehtoja lyhennetty, kokonaiset ilmaisut raporttitekstissä; %).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2017

Kuvio 9e. MINKÄLAINEN POLIITTINEN JÄRJESTELMÄ SUOMESSA TULISI OLLA VALTIONPÄÄMIEHEN ASEMAN OSALTA (vastausvaihtoehdot ja lyhennetty, kokonaiset ilmaiset raporttitekstissä; %).

